

नसरापूर प्रकरण

भीमराव कांबळेला फाशीची शिक्षा

16 दिवसांत आरोपपत्र, 55 हून अधिक साक्षीदार अवघ्या 60 दिवसांत फास्ट ट्रॅक कोर्टाचा ऐतिहासिक निकाल

प्रतिनिधी २९ जून

पुणे: पुणे जिल्ह्यातील भोर तालुक्यातील नसरापूर येथे अवघ्या साडेतीन वर्षांच्या चिमुरडीवर पाशवी अत्याचार करून तिची निर्घृण हत्या करणाऱ्या भीमराव कांबळे (वय ६५) या नराधमाला पुणे जिल्हा व सत्र न्यायालयाने आज (सोमवारी, २९ जून) मरेपर्यंत फाशीची शिक्षा सुनावली आहे. विशेष न्यायाधीश एस. आर. साठुखे यांनी हा ऐतिहासिक निकाल दिला. विशेष म्हणजे, गुन्हा घडल्यापासून अवघ्या दोन महिन्यांत आणि खटल्याची सुनावणी केवळ १६ दिवसांत पूर्ण करून निकाल देण्यात आलेला हा जगाऱ्यातील पहिलच आणि सर्वात जलदगतीने निकाल लागलेला खटला ठरला आहे. चार दिवसांपूर्वी (२५ जून) न्यायालयाने कांबळेला दोषी ठरवले होते, मात्र शिक्षेचा निर्णय राखून ठेवला होता. आज अंतिम निकाल देताना न्यायाधीशांनी नोंदलेली निरीक्षणे अत्यंत हादरवून टाकणारी होती.

निकालाचे वाचन करताना
विशेष न्यायाधीश एस. आर.
साळंखे यांनी आरोपीच्या क्रूरतेवर

कटोर शब्दांत ताशेरे ओढले.हत्येनंतरही अत्याचार, फाशीही अपुरीच: 'आरोपीने चिमुकलीला जिवंत राहण्याचा कोणताही पर्याय ठेवला नाही. तिच्यावर अमानुष अत्याचार केले, एवढेच नाही तर हत्येनंतरही त्याने तिच्या मुलं देहावर लैंगिक अत्याचार केले. अशा नराधमाला फाशीची शिक्षा देखील अपुरीच आहे.

मुलीच्या अंगावर तब्बल १८ जखमा होत्या. तिचा श्वास कोंडण्यासाठी तिची पंढ तिच्या तोंडात २१ सेंटीमीटर आत कोंबण्यात आली होती. असहाय्य मुलीने अनेकाना वेदना सहन केल्या. विशेष सरकारी वकील अजय मिसर यांनी या प्रकरणात आरोपीला फाशीची शिक्षा व्हावी यासाठी सर्वोच्च न्यायालयाच्या

समाजाला बसलेला धक्का हे सर्व घटक फाशीच्या शिक्षेसाठी पात्र ठरतात. स्वतःची वासना पूर्ण करण्यासाठी असहाय्य बालिकेसोबत केलेले हे कृत्य अमानवी आहे,' असे न्यायालयाने स्पष्ट केले. गुन्हा घडल्यानंतर अवघ्या १६ दिवसांत पोलिसांनी भक्कम आरोपपत्र दाखल केले.

१ मे रोजी घडली होती घटना

१ मे रोजी नसरापूर येथे सुमारे ३९ मिनिटांच्या कालावधीत आरोपीने साडेतीन वर्षांच्या चिमुरडीवर अत्याचार करून तिची हत्या केल्याचा आरोप आहे. या घटनेनंतर पुण्यासह राज्यभरात संताप व्यक्त झाला होता. विविध ठिकाणी आंदोलने झाली आणि आरोपीचा कठोर शिक्षा देण्याची मागणी करण्यात आली. राज्य सरकारने या प्रकरणाची गंभीर दखल घेत खटला फास्ट ट्रॅक न्यायालयात चालविण्याचा निर्णय घेतला. पुणे ग्रामीण पोलिसांनी अवघ्या १६ दिवसांत आरोपपत्र दाखल केले. त्यानंतर न्यायालयात वेगाने सुनावणी पार पडली. या खटल्यात ५५ हून अधिक साक्षीदारांची साक्ष नोंदवण्यात आली असून सीसीटीव्ही फुटेजसह विविध तांत्रिक पुरावेही न्यायालयासमोर सादर करण्यात आले. आजच्या निकालाच्या पार्श्वभूमीवर पुणे जिल्हा व सत्र न्यायालयाबाहेर मोठा पोलीस बंदोबस्त नैनात करण्यात आला. न्यायालय परिसरात नागरिकांचीही मोठी गर्दी झाली.

५० हून अधिक साक्षीदारांची नोंदविली साक्ष

पोलिसांनी गुन्हाचा गतीने तपास करत अवघ्या १५ दिवसांत एक हजार २०० पानी दोषारोपपत्र न्यायालयात दाखल केलं होतं. विशेष न्यायालयाने २१ मेपासून या प्रकरणाची दैनंदिन सुनावणी सुरू केली होती. सरकारी पक्षाने मुलीचे कुटुंबीय, प्रत्यक्षदर्शी साक्षीदार, पंच, तपास अधिकारी, न्यायवैद्यकीय तज्ज्ञ आणि डीएनए विश्लेषण च्यांचासह ५०हून अधिक साक्षीदारांची साक्ष नोंदवली आहे. शनिवार, २० जून रोजी दोन्ही बाजूंचे अंतिम युक्तिवाद पूर्ण करण्यात आले.

उन्हाळ्याच्या सुट्टीतही कोर्टाने या खटल्याला पूर्ण वेळ दिला. ५५ साक्षीदार तपासले गेले. डॉक्टर, सायबर तज्ज्ञ आणि फॉरेंसिक टीमने वाखाणण्याजोगी कामगिरी केली. पोलिसांनी उत्कृष्ट तपास केल्याबद्दल ते अभिनंदनास पात्र आहेत.

टीमने वाखाणण्याजोगी कामगिरी केली. पोलिसांनी उत्कृष्ट तपास केल्याबद्दल ते अभिनंदनास पात्र आहेत.

काँग्रेस नगरसेविकेच्या पतीच्या एन्ट्रीने स्थायी समितीत राडा

प्रतिनिधी २९ जून

अकोला:

अकोला

दोन सुरक्षा रक्षक तडकाफडकी निलंबित

स्थायी समितीसारख्या अत्यंत संवेदनशील आणि महत्त्वपूर्ण बैठकीच्या ठिकाणी बाहेरील व्यक्ती मुख्य दरवाजातून आत कशे आली? यावर प्रशासकीय पातळीवर मोठी खळबळ उडाली. या सुरक्षा त्रुटीची तात्काळ दखल घेत महानगरपालिका आयुक्तांच्या सूचनेवरून दोन सुरक्षा रक्षकांना तडकाफडकी निर्लंबित करण्यात आले आहे. झट्टीवर असताना हलगर्जीपणा केल्याचा ठपका त्यांच्यावर ठेवण्यात आला असून, यापुढे अशा प्रकारची पुनरावृत्ती झाल्यास अधिक कडक कारवाई करण्याचा इशारा प्रशासनाने दिला आहे.

राजकीय वातावरण तापले

या घटनेमुळे अकोला मनपातील राजकीय वातावरण कमालीचे तापले आहे. नगरसेविकांच्या पतींचा प्रशासकीय कामातील आणि सभागमधील हस्तक्षेप नवीन नसला, तरी थेट स्थायी समितीत घुसखोरा करण्याच्या या प्रकारामुळे विरोधक बँकफूटवर आले आहेत, तर सभागमध्यांनी या मुद्द्यावरून काँग्रेसला घेरण्याची रणनीती आखली आहे.

दलित वस्ती निधीच्या मुद्द्यावरून वाद

अकोला महानगरपालिकेत सध्या निधी वाटपाच्या मुद्द्यावरून राजकीय वातावरण तापले आहे. काँग्रेस नगरसेविका सिमता कांबळे यांचे पती गजानन कांबळे यांनी महानगरपालिकेच्या कारभारावर आणून निधीच्या वितरणावर तीव्र आक्षेप घेतला आहे. वॉर्डच्या विकासासाठी प्रत्येक सदस्याला समान निधी मिळायला हवा, अशी मागणी कांबळे यांनी केली आहे.

पतीने थेट आत येऊन हस्तक्षेप करण्याचा प्रयत्न केल्याने भाजप आणि सत्ताधारी सदस्य आक्रमक झाले. सभागृहातील गोंधळ अनावर होत असताना स्थायी समिती सभापतींनी थेट आक्रमक पवित्रा घेतला. मला जुनं 'विजय अग्रवाल' जिवंत करायला लावा नका. जर कायदे आणि शिस्त पाळलं न गेली नाही, तर माझ्या स्टॉईलने उता दिले जाईल'

थेत आक्रमक पवित्रा घेतला. मला जुन
'विजय अग्रवाल' जिवंत करायला लाव
नका. जर कायदे आणि शिस्त पाळल
गेली नाही, तर माझ्या स्टाईलने उत्त
दिले जाईल '

पीएम मोदींच्या मंत्रिमंडळात ७ नेत्यांना लागणार लॉटरी!

वृत्तसंस्था २९ जून

नवी दिल्ली : पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या मंत्रिमंडळात मोठा फेरबदल होण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे. पावसाळी अधिवेशनापूर्वी ७ नव्या चेहऱ्यांना मंत्रिपदाची संधी मिळू शकते, तर काही मंत्र्यांच्या खात्यांमध्ये बदल होण्याची चर्चा राजकीय वर्तुळात रंगली आहे. केंद्र सरकारकडून अद्याप मंत्रिमंडळ फेरबदलाची अधिकृत तारीख जाहीर करण्यात आलेली नसली, तरी हा निर्णय उद्या म्हणजेच मोठेवारी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या प्रदेश नैय्यांतून होण्याची शक्यता

व्यक्त केली जात आहे.

संसदेचे पावसाळी अधिवेशन १८ जुलैपासून सुरू होत असून त्यापूर्वी मोठी राजकीय घोषणा होऊ शकते. २०२४ च्या लोकसभा निवडणुकांनंतरचा हा पहिलाच मिनिमंडळ फेरबदल असल्याने त्याकडे सर्वांचे लक्ष लागले आहे. फेरबदलाला कोणाला संधी मिळणार याबाबत अद्याप स्पष्टता नसली, तरी काही नावांची जोरदार चर्चा सुरू आहे. भाजप खासदार अरुण गोविल, शिवसेनेचे खासदार श्रीकांत शिंदे, आरबीआयचे माजी गव्हर्नर शक्तिकांत दास, बिहारचे माजी मुख्यमंत्री नीतीश कुमार,

संजय दिना पाटील, व्ही. डी. शर्मा, तरुण चुघ आणि राघव चड्ढा यांना मंत्रिमंडळात स्थान मिळू शकते, अशी चर्चा आहे. दरम्यान, केंद्रीय शिक्षणमंत्री धर्मेंद्र प्रधान यांचे नावही चर्चेत

असून त्यांच्या खात्यात बदल होण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे. याशिवाय रवनीत सिंग बिट्टू आणि हरदीप सिंग पुरी यांच्या जबाबदाऱ्यांमध्येही फेरबदल होऊ शकतो.

J.K. FURNISHING

Sleepwell Gallery
Your Own Mattress Store

- Foam Mattress
- Pillow, Cushions
- Coir Mattress
- Sofa Fabric

Bhaskar Jawarkar
9146099196 / 9422190280

Aditya Jawarkar
9689509334

Near Best Cinema, Jaistambh Chowk, Amravati. Tel. 0721-2675898

पाकिस्तानचे
अफगाणिस्तानवर
भीषण हवाई हल्ले!

वृत्तसंस्था २९ जून

इस्लामाबाद : कराची येथे झालेल्या दहशतवादी हल्ल्याचा बदला घेण्याच्या नावाखाली पाकिस्तानने रविवारी आणि सोमवारच्या दरम्यानच्या रात्री सुमारे १२:३० वाजता अफगाणिस्तानच्या तीन प्रांतांवर भीषण हवाई हल्ला केला. पाकिस्तान सरकारने असा दावा केला आहे की, त्यांनी 'तहरीक-ए-तालिबान' (ऊऊझ) आणि 'जमात-उल-अहरार' या दहशतवादी संघटनांच्या अड्ड्यांवर हल्ले केले आहेत. मात्र, अफगाणिस्तानमधून समोर आलेल्या भीषण चित्रांनी पाकिस्तानचा खोटाडपणा पुन्हा एकदा उघडा पाडला आहे. पाकिस्तानने नेहमीप्रमाणे या वेळीही निवासे भागांना लक्ष्य केले असून, यामध्ये ३५ हून अधिक लोकांचा मृत्यू झाला आहे, तर १०० हून अधिक जण गंभीर जखमी झाले आहेत.

महाराष्ट्र राज्याचे
मृद व जलसंधारण मंत्री

जिल्ह्याचे पालकमंत्री

मा.ना.श्री.
संजयभाऊ गुठोड
यांना वाढदिवसाच्या
हार्दिक शुभेच्छा!

शिवसेना

बाळासाहेब दौलतकार

पराग पिंगळे

सलिम खैतानी

आ.दुष्यंत चतुर्वेदी
विधान परिषद सदस्य

महाराष्ट्र राज्याचे
मृद व जलसंधारण मंत्री

जिल्ह्याचे पालकमंत्री

मा.ना.श्री.
मंजयभाऊ
गुठोड

यांना वाढदिवसाच्या
हार्दिक
शुभेच्छा!

“गोरगरीब आणि सर्वसामान्य
जनतेच्या पाठीशी
खंबीरपणे उभे राहणाऱ्या लोकनेत्याला
वाढदिवसाच्या लाखो शुभेच्छा.

सचिन खेडेकर

डॉ सचिन तारक

महेश नरनावरे

गोविंद अग्रवाल

प्रविण निमोदिया

पैनगंगा कृषी विज्ञान मंडळ, उमरी कापेश्वर ता.आर्णी जि.यवतमाळ
माँ रेणुका डेव्हलपर्स, यवतमाळ

अकोला : शहरातील रेल्वे स्टेशन ते अशोक वाटिका चौकादरम्यानच्या उड्डाण पुलावरील घाण पाणी या मार्गावरून येणाऱ्या-जाणाऱ्या वाहनधारकांच्या अंगावर पडत असल्यामुळे त्यांना त्रास सहन करावा लागत आहे.

विशेष म्हणजे उड्डाण पुलावरील आउटलेटचे पाइप अनेक दिवसांपासून फुटलेले असून, ते पावसाळ्यापूर्वी दुरुस्ती करणे आवश्यक होते. मात्र ते दुरुस्त न करण्यात आल्यामुळे नागरिकांना अतोनात त्रास सहन करावा लागत आहे. हे पाणी घाण

असल्यामुळे संपूर्ण कपड्यांना दुर्गंधी सुटत असल्याने नागरिकांना सर्व कामधंदे सोडून घरी जाऊन कपडे बदलून यावे लागत आहे. याबाबत दखल घेऊन तातडीने उपाययोजना करण्याची मागणी नागरिकांकडून होत आहे.

भटक्या-विमुक्तांच्या राष्ट्रीय अध्यक्षपदी नियुक्ती झाल्याने अधिक जबाबदारी वाढली

मृदव जलसंधारण मंत्री ना. संजय राठोड

ही केवळ नियुक्ती नाही, तर देशभरातील २५ कोटी विमुक्त, भटक्या व अर्धभटक्या समाजाच्या न्याय, हक्क आणि सक्षमीकरणासाठीची मोठी जबाबदारी आहे,’ अशा शब्दांत नवनियुक्त राष्ट्रीय अध्यक्ष तथा मृदव जलसंधारण मंत्री ना. संजय राठोड यांनी आपले मत व्यक्त केले.

शिवसेना मुख्य नेते तथा उपमुख्यमंत्री ना. एकनाथ शिंदे व शिवसेना युवा नेते खासदार श्रीकांत शिंदे यांनी देशभरात खितपत पडलेल्या व अजूनही राहायला घर नसलेल्या भटक्या व विमुक्त जातीच्या उत्थानासाठी भरीव कार्य करण्याची इच्छा बोलून दाखवली. ’मी त्या समाज घटकातून येत असल्यामुळे आणि त्या प्रश्नाची जाण असल्यानेच माझ्यावर मोठ्या विश्वासाने जबाबदारी टाकली असावी. माझी ही नियुक्ती अभिमानाची असली तरी कर्तव्य पूर्ण करण्याची आहे,’ असे ना. राठोड यांनी नियुक्तीनंतर झालेल्या मुलाखतीत सांगितले.

आज हा समाज देशभर झोपड्या व पालांमध्ये राहतो. अजूनही बहुतांश लोकांकडे साधे ओळखपत्र नाही. त्यामुळे सर्वांना सोबत घेऊन आमच्या नेत्यांना अभिप्रेत असे काम करायचे आहे, अशी भूमिका त्यांनी स्पष्ट केली. शिंदे साहेबांच्या मनात दुर्लक्षित

समाज मुख्य प्रवाहात आला पाहिजे नियुक्तीबद्दल कृतज्ञता व्यक्त करताना ना. राठोड म्हणाले, ’मा. एकनाथराव शिंदे साहेबांच्या मनात हा दुर्लक्षित समाज मुख्य प्रवाहात आला पाहिजे व त्यांना सामाजिक, आर्थिक आणि राजकीय क्षेत्रात योग्य प्रतिनिधित्व मिळाले पाहिजे, ही अत्यंत स्पष्ट आणि ठाम भूमिका आहे. मी स्वतः बंजारा समाजातून येत असल्यामुळे माझ्यावर ही महत्त्वाची जबाबदारी सोपवण्यात आली आहे.’

‘स्वातंत्र्यसैनिकांचे वंशज आहोत’

’आम्ही गुन्हेगार नाही, आम्ही स्वातंत्र्यसैनिकांचे वंशज आहोत. आम्ही भटके नाही, आम्ही भारत घडवणारे आहोत,’ असे स्पष्ट करून ते पुढे म्हणाले, ’ब्रिटिश काळात आमच्या समाजाने ब्रिटिशांना सळो की पळो करून सोडले होते. म्हणूनच त्याकाळी १८७१ चा गुन्हेगारी कायदा लावून सेटलमेंटमध्ये ठेवले होते. स्वातंत्र्य मिळाल्यानंतर तब्बल पाच वर्षांनी आम्ही विमुक्त झालो, परंतु त्यावेळी या समाजाचे पाहिजे तसे पुनर्वसन झाले नाही.’

’नंतर १९६५ मध्ये मुख्यमंत्री वसंतराव नाईक यांच्या काळात ’टीएनटी’साठी प्रवेश व नोकरीमध्ये ४ टक्के राखीव जागा ठेवण्याचा निर्णय घेतला गेला. आश्रमशाळा सुरू करण्यात

२५ कोटींचा समाज, पण वंचितच

देशात भटक्या-विमुक्त समाजाची संख्या अंदाजे २५ कोटी तर महाराष्ट्रात सुमारे २ कोटी आहे. बंजारा, पारधी, बेरड, बेस्तर, भामटा, कंजारभाट, पालपारधी, राजपारधी, रामोशी, वाघरी, छप्परबंद, वडार, कैकाडी, गोसावी, भराडी, भुते, चित्रकथी, गोंधळी, गोपाळ, हेळवे, जोशी, काशीकापडी, मसनजोगी, मैराळ, पांगूळ, रावळकोल्हाटी, डोबारी, नंदीवाले, वैदू, वासूदेव, भोई, बहुरूपी, ओतारी, मरीआईवाले, कडकलक्ष्मीवाले, मरगम्मावाले, गिहरा/ गहरा, गुसाई/गोसाई, मदारी, गारूडी, सापवाले व जादूगार, गवळी, दरवशी, अस्वलवाले, बागडी, बेलदार, शिकलगार यांसह अनेक जाती जमातींचा या प्रवर्गात समावेश होतो. हा समाज केवळ संख्येने मोठा नाही, तर देशाच्या सामाजिक व सांस्कृतिक संरचनेतील महत्त्वाचा घटक आहे.

मात्र आजही हा समाज शिक्षण, आरोग्य, रोजगार, निवास, जातप्रमाणपत्र आणि मूलभूत सुविधांपासून वंचित आहे,’ अशी खंत ना. संजय राठोड यांनी व्यक्त केली.

इतिहास आणि संघर्ष

१८५७ च्या स्वातंत्र्यलढ्यात इंग्रजांविरुद्ध लढल्यामुळे ब्रिटिशांनी १८७१ मध्ये पॅरिसहॅट्‌ऊगे लावून या समाजाला जन्मजात गुन्हेगार ठरवले. १९५२ मध्ये पंडित नेहरूंनी हा काळा कायदा रद्द केला. तोच आमच्या समाजाचा दुसरा स्वातंत्र्य दिन आहे,’ असे ते म्हणाले.

छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या काळातील प्रमुख हेर बहिर्जी नाईक, चित्रकथी समाजाचे दौलतराव भोसले, तसेच मुख्यमंत्रीपदी पोहोचलेले वसंतराव नाईक, सुधाकरराव नाईक यांच्या कार्याचा उल्लेख करत राठोड यांनी, ’त्यांनी आश्रम शाळा सुरू केल्या नसल्या तर आपण इथपर्यंत आलोही नसतो,’ अशी कृतज्ञता व्यक्त केली.

पुढील दिशा: संघटन, सक्षमीकरण, प्रतिनिधित्व

नियुक्तीनंतरचा रोडमॅप स्पष्ट करताना ना. राठोड म्हणाले, ’माझी पहिली प्राथमिकता म्हणजे विमुक्त-भटके समाजाचे संघटन मजबूत करणे. प्रत्येक राज्य, जिल्हा आणि तालुक्यात संघटन उभे करून युवक, महिला व सुशिक्षित वर्गाला नेतृत्वात आणणार.’ शिक्षण, रोजगार,

आरक्षण, जातप्रमाणपत्र आणि मूलभूत सुविधा या प्रश्नांवर शासन स्तरावर पाठपुरावा करावा लागेल. घरांसाठी स्वतंत्र गृहनिर्माण योजना, वसतिगृहे, शिष्यवृत्ती वाढवू आणि जात प्रमाणपत्राची प्रक्रिया सोपी करू,’ असे ठोस आश्वासन त्यांनी दिले.

’ही नियुक्ती निवडणुकीसाठी नाही’ राजकीय हेतूबद्दल विचारलेल्या प्रश्नावर स्पष्ट भूमिका मांडताना ते म्हणाले, ’ही नियुक्ती कोणत्याही निवडणुकीसाठी नाही. अनेक वर्षे दुर्लक्षित राहिलेल्या विमुक्त व भटक्या समाजाला मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी ही जबाबदारी दिली आहे. विरोधकांचे काम बोलणे आहे, आमचे काम परिणाम देणे आहे. आम्ही कामातून उत्तर देऊ.’

’मी सर्वांचा प्रतिनिधी’

’बंजारा समाजाला जास्त प्राधान्य मिळेल का?’ या प्रश्नावर ते ठामपणे म्हणाले, ’तसे काही नाही. भटक्या-विमुक्त जातीमधील प्रत्येक समाज माझ्यासाठी समान आहे. मी संपूर्ण विमुक्त, भटक्या आणि अर्धभटक्या समाजाचा प्रतिनिधी म्हणून काम करणार आहे.’

(उलटबांसिया म्हणजे संत कबीर यांनी वापरलेली एक काव्यशैली)

संत कबीर यांची शिकवण : स्वरूपज्ञान हेच खरे ! एक साधक म्हणून संत कबीर यांची शिकवण वाचतांना एक गोष्ट मनात प्रारंभीलाच जेवढी स्पष्ट असेल तेवढे चांगले. ती म्हणजे संत कबीर ’स्वरूपज्ञान हेच एकमेव जीवनध्येय’, असे कशाशीही तडजोड न करता सांगतात. ते सांगतात, ’सामान्यांनी व्यावहारिक जीवनात फसून न जाता आध्यात्मिक जीवनाकडे येत साधक बनावे आणि साधकाने स्वरूपज्ञान हेच एकमेव ध्येय ठेवून साधना करावी.’

भक्ती आंदोलनातील संत कबीर यांचे योगदान : उत्तर भारतीय समाजावर इस्लामचे आक्रमण होत असतांना ज्या भक्ती आंदोलनाने त्याला बोधत केले आणि या भूमीतील सनातन संस्कृती उत्तम प्रकारे राखली, त्यात संत कबीर यांनी सिंचित केलेल्या निर्गुण भक्तीचा मोठा वाटा आहे. त्यांनी या भक्तीच्या आधारे सामान्यांना त्यांचा आंतरिक परिचय करून देत आत्मबल वाढवल्याने जणू बाह्य आक्रमणापासून रक्षण करणारी तटबंदीच सामान्यांच्या भोवती सिद्ध झाली. संत कबीर यांच्या कार्यात त्यांच्या काव्यरचनांचा पुष्कळ मोठा वाटा आहे. आजही साधक असलेले आणि नसलेले यांना संत कबीर यांची एखादी ओळ तरी ठाऊक असते, यांतच सर्व काही आले. यादृष्टीने त्यांच्या रचनांचा अभ्यास करणे आवश्यक आहे. पुढे संत कबीर यांच्या काही काव्यपंक्ती, त्यांचा शब्दार्थ आणि नंतर भावार्थ दिला आहे. वाचतांना प्रत्येक टप्प्याला आपल्या मनाची स्थिती कशी असते, ते पहावे.

मच्छ शिकारी रमे जंगल में, सिंह समुद्रही झुला ।

आज संत कबीर यांची जयंती संत कबीर यांच्या उलटबांसिया

शब्दार्थ : मासा जंगलात फिरत आहे, (त्याच्या भीतीपायी) सिंह समुद्रात जाऊन बसला आहे.

भावार्थ : माया (मासा) शिकारी बनून संसारवनात शिकार करत आहे. त्यामुळे जीव (सिंह) भ्रमरूपी समुद्रात जाऊन बसलेला आहे (कारण त्याला स्वरूपज्ञान नाही).

खसमहि छाडि ससुर संग गौनी, सो किन लेहु बिचारी ।

शब्दार्थ : एक स्त्री आपल्या पतीला सोडून सासऱ्यासमवेत पळून गेली.

भावार्थ : माया-मनोवृत्ती आत्मविचाराला (आत्मा म्हणजे पती) सोडून अहंकाररूपी सासऱ्यासह पळून जाते.

पाणिं माहिं तुलफी गई भूंभरी, धुरि हिलोरा देई ।

शब्दार्थ : पाण्यात तप्त वाळू तळमळत होती, त्यातून धुराची तरंगे येऊ लागली.

भावार्थ : शीतल तृप्त आत्म्याच्या सान्निध्यात असूनही मनोवृत्ती चिंतामनीत सतत जळत रहाते आणि मग त्यातून विविध इच्छा-कल्पना यांच्या लहरी निघत रहातात.

एक अचंभा देखा रे भाई, ठाढ़ा सिंह चरावे गाई ।

शब्दार्थ : मी एक मोठा चमत्कार पाहिला, एक

सिंह उभा राहून गायींना (रोळ्या-मेंढ्यांप्रमाणे) चरायला नेत आहे.

भावार्थ : साधना जेव्हा गती पकडते, तेव्हा माणसाचा हिंस्र अहंकार नियंत्रणात येऊन तोच अहंकार आणि तीच ऊर्जा आता ज्ञानेंद्रियांना योग्य मार्गावर चालवण्यासाठी (चरावण्यासाठी) रक्षक बनते.

पहिले पूत पिछे भई माई ।

शब्दार्थ : आधी मुलाचा जन्म झाला आणि नंतर आई जन्माला आली !

भावार्थ : जोपर्यंत ज्ञान (मुलगा) जन्माला येत नाही, तोपर्यंत या सृष्टीला चालवणारी माया (आई) कोण आहे, हे समजतच नाही.

बैल बियाय गाय भइ बंझा, बछरू दुहिये तिन तिन संझा ।

शब्दार्थ : बैल व्याले, त्यांना बछडे झाले, गाय वांझ झाली. बछड्यांचे ३ वेळा दूध काढले जात आहे.

भावार्थ : (बैल) अविवेकाकडून षड्रिपूंचे (बछडे) प्रजनन होत आहे; परंतु सद्बुद्धी (गाय) वांझ बनली आहे. षडरिपूनिर्मित सृष्टीचे रसपान सतत होत आहे.

कहहि कबीरा बुडिया आनन्द गाय, पूत, भतारहि बैठी खाय ।

शब्दार्थ : कबीर म्हणतो, म्हाताऱ्या आनंद गायीने सर्व मनुष्यांना खाऊन टाकले आहे.

भावार्थ : गाय म्हणजे माया.

अ. ’खिचडी’ भाषा : संत कबीर यांनी स्वतःचे

विचार मांडण्यासाठी सर्वसामान्यांची भाषा निवडली. ज्यामध्ये अवधी, ब्रज, भोजपुरी, पंजाबी आणि फारसी शब्दांचे मिश्रण होते.

आ. धक्कादायक शब्दार्थ : शब्दार्थ पाहिल्यास नित्य अनुभव, अपेक्षा, समजूती यांना धाब्यावर बसवत अनाकलनीय, विचित्र, कल्पनेच्याही बाहेरचे, असे काही सांगितल्याचे लक्षात येते.

इ. गहन भावार्थ : शब्दार्थाचा भावार्थ पाहिल्यास अनपेक्षित गहन सत्य समोर येते. ते विचार करायला लावते. अमूर्त आणि थोडे अस्पष्ट असे वाटले, तरी ते मनाची पकड घेत ’जे म्हटले ते योग्य आहे’, हे स्वीकारायला भाग पाडते. अशा प्रकारच्या रचनांना उलटबांसिया, म्हणजेच ’उलटीवाणी’ असे म्हणतात. येथे सर्वसामान्य अनुभवाच्या पूर्ण विरोधी आणि विचित्र असे सूत्र मांडले असूनही त्यातील गहन सत्यापायी ते पूर्ण स्वीकारावे लागते.

उलटबांसियांचा प्रभाव.

उलटबांसिया हे संत कबीर यांच्या रचनांचे एक विशेष वैशिष्ट्य आहे. गेल्या ५० वर्षांत संत कबीर यांच्या रचनांकडे ’एक मोठा ठेवा’, असे पहात देशविदेशात संशोधन झालेले आहे. गेली अनेक शतके या उलटबांसिया सामान्यांना नित्य जीवनातून आध्यात्मिक जीवनाकडे जाण्यासाठी आणि साधकांना साधनेसाठी प्रेरणा देत आहेत. संत रचित वचने असल्यामुळे त्यात आध्यात्मिक सामर्थ्य आहेच.

हिंदू धर्मियांचे श्रद्धास्थान व आदर्शांचे, संस्कृतीचे आणि जीवनमूल्यांचे प्रतीक म्हणून ज्यांना ओळखले जाते त्या ’मर्यादा पुरुषोत्तम’ रामाच्या मंदिराला मिळालेल्या कोट्यवधी रुपयांच्या दानाची चोरी पुजारी व राममंदिर ट्रस्टच्या लोकांनी केल्याचे उघड झाल्यामुळे देशात प्रचंड खळबळ माजली आहे. देवाच्या नावाने मंदिरात मिळालेल्या संपत्तीच्या होत असलेल्या चोऱ्या व लुटीच्या पार्श्वभूमीवर डॉ.पंजाबराव उपाख्य भाऊसाहेब देशमुख यांनी १९३१-३२ मध्ये मध्यप्रांत व वऱ्हाडच्या कायदेमंडळात मांडलेल्या हिंदू देवस्थान संपत्ती बिलाची आणि त्यांच्या द्रष्टेपणाची प्रकर्षाने आठवण येत आहे.

हिंदू देवस्थान संपत्ती बिल काळाची गरज

डॉ. पंजाबराव देशमुखांचे कार्य :

महान शिक्षणतज्ज्ञ, द्रष्टे नेते, शेतकरी कष्टकरी वर्गाचे उद्धारक, थोर समाजसुधारक आणि स्वतंत्र भारताचे पहिले केंद्रीय कृषिमंत्री तथा संविधान सभेचे ज्येष्ठ सदस्य डॉ. पंजाबराव उपाख्य भाऊसाहेब देशमुख यांनी कृषी, शिक्षण आणि सामाजिक न्यायाच्या क्षेत्रात अभूतपूर्व कार्य केले. अस्पृश्यता निवारणासाठी त्यांनी १९२७ मध्ये अमरावतीच्या अंबादेवी मंदिरात अस्पृश्यांच्या मंदिर प्रवेशासाठी सत्याग्रह केला होता. त्यांच्या या सत्याग्रहाला स्वतः डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर उपस्थित होते.

डॉ. भाऊसाहेब देशमुख स्वतः शेतकरी कुटुंबातील असल्यामुळे त्यांना शेतकऱ्यांच्या परिस्थितीची आणि तो दारिद्र्यामुळे सावकाराच्या पाशात अडकला असल्याची जाणीव होती. म्हणूनच त्यांनी शेतकऱ्यांना सावकारांच्या पाशातून मुक्त करण्यासाठी सावकारी नियंत्रण कायदा केला आणि सावकारांच्या कर्जाला पर्याय म्हणून ग्रामीण भागात स्वस्त आणि सुलभ कर्ज मिळण्यासाठी सहकारी चळवळीला मोठे बळ दिले.

सामान्य आणि वंचित घटकांपर्यंत शिक्षण पोहोचावे या उदात्त हेतूने त्यांनी १९३२ मध्ये अमरावती येथे श्री शिवाजी शिक्षण संस्थेची स्थापन केली.

भारताचे कृषिमंत्री म्हणून त्यांनी शेतीला आधुनिक तंत्रज्ञानाची जोड दिली. कृषी शिक्षण व विकास आणि शेतकऱ्यांच्या हितासाठी कृषी क्षेत्रात अनेक मूलभूत सुविधा उपलब्ध करून त्यांच्या सक्षमीकरणासाठी आयुष्यभर लढा दिला. म्हणूनच त्यांना शिक्षणमहर्षी, कृषीरत्न, कृषी क्रांतीचे प्रणेते म्हणून गौरविण्यात येते.

हिंदू देवस्थान संपत्ती बिल:

भारतीय समाज खूप देवभोळा असून अंधश्रद्धेने ग्रस्त आहे, म्हणूनच तो देवाधर्माच्या नावावर वेगवेगळे कर्मकांड, पूजा विधी, होम हवन, तीर्थारत करण्यासाठी आणि विशेषतः देवाच्या नावाने मंदिराला हजारो, कोट्यवधी रुपये दान देण्यासाठी फार मोठा खर्च करतो. लोकांच्या दानातून मंदिराला मिळालेली करोडो रुपयाची संपत्ती पुजाऱ्याच्या घरात जाते याची डॉ. पंजाबराव देशमुखांना जाणीव होती. म्हणून देशातील सर्व मंदिरे सरकारच्या नियंत्रणात असावी आणि देवळात जमा होणारा कोट्यवधी रुपयांचा उपयोग सरकारने शाळा, महाविद्यालये, वसतिगृहे, दवाखाने उभी करण्यासाठी आणि शेतकरी कष्टकरी वर्गाच्या उन्नतीसाठी उपयोगात आणावा या उदात्त हेतूने त्यांनी १९३१-३२ साली मध्यप्रांत आणि वऱ्हाडच्या कायदेमंडळात ’हिंदू देवस्थान संपत्ती बिल’ मांडले होते.

म्हणून काही सन्माननीय अपवाद वगळता देशातील अनेक मोठमोठ्या देवस्थानाला मिळालेल्या पैशाच्या देखील अशाच चोऱ्या होत असतील अशी शंका घेण्यास फार मोठा वाव आहे. कारण पुजारी व देवस्थानाचे ट्रस्टी देशातून महान कार्य करणाऱ्या लोकांना हिंदू धर्मियांचा सर्वश्रेष्ठ परमेश्वर असलेल्या रामाचीच भीती नाही तर इतर देवांचे काय? आपल्या देशात वेगवेगळ्या देवांची असंख्य मंदिरे आहेत. या मंदिरात भक्तीभावाने आणि श्रद्धेने लोकं दररोज दान देतात. हा दान म्हणून मिळालेला पैसा कुठे जातो याचा काहीही हिशेब नाही, त्याबाबत कोणतेही कायदेशीर निर्बंध नाहीत. म्हणजेच देशातील करोडो लोकांनी श्रद्धेने केलेल्या दानाचा आणि त्यांच्या श्रद्धेचा निव्वळ बाजार सुरू असून पुजारी म्हणून कार्य करणारे आणि त्यांना पाठीशी घालणारे राजकारणी या पैशाचा अपहार करून स्वतःसाठी वापर करतात. लोकांच्या भावनेशी रेंपेघेपण नाही. कारण त्यांचा देव मंदिरात किंवा दगडाच्या मूर्तीत नसतो तर देवाच्या नावावर मंदिराला मिळणाऱ्या संपत्तीत असतो.

३) दुर्गामी उद्देश : कोणत्याही प्रकारचा नवा कर न लावता देवस्थानांच्या पैशातून राज्यातील सर्वसामान्य मुलांना दर्जेदार शिक्षण मिळू शकते, हे त्यांनी आकडेवारीसह पटवून दिले होते. तथापि, त्या काळातील विरोधकांनी

मोठ्याभाबड्या जनतेला या बिलाविरोधात भडकवले. पुरोगामी विचारांचे हे विधेयक नामंजूर झाले होते.

मंदिरातील संपत्तीचे गोंडबंगाल :

अयोध्येतील राम मंदिरातील दानाच्या कोट्यवधी रुपयांच्या चोरीचे घडाड उघड झाले पण देशातील हजारो मंदिरातील संपत्तीचे गोंडबंगाल कायम आहे. राम मंदिरातील संपत्तीची चोरी मंदिराची देखभाल व व्यवस्थापन करण्यासाठी स्थापन केलेल्या श्री राम जन्मभूमी तीर्थ ट्रस्टच्या पदाधिकाऱ्यांनीच केली.

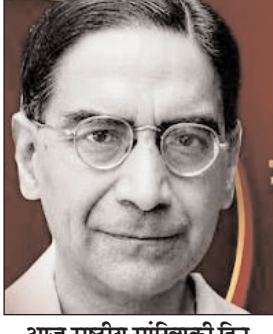
सामाजिक, आर्थिक नियोजन अन् धोरणात आकडेवारीचे अनन्यसाधारण महत्त्व

भारतात दरवर्षी २९ जून रोजी राष्ट्रीय सांख्यिकी दिन साजरा केला जातो. देशाचे महान सांख्यिकीशास्त्रज्ञ प्रा. प्रशांत चंद्र महालनोबिस यांच्या जयंतीनिमित्त, सामाजिक-आर्थिक नियोजन आणि धोरण निर्मितीत आकडेवारीचे (डेटा) महत्त्व अधोरेखित करण्यासाठी हा दिवस पाळला जातो.

भारत सरकारने २९ जून २००७ रोजी पहिल्यांदा राष्ट्रीय सांख्यिकी दिन साजरा केला. तरुण पिढीला धोरण आखणीमध्ये सांख्यिकीच्या (आकडेवारीच्या) भूमिकेबद्दल जागरूक करणे. प्रा. प्रशांत चंद्र महालनोबिस यांचे योगदान प्रा. महालनोबिस यांना ’भारतीय सांख्यिकीचे जनक’ मानले जाते.त्यांनी १९३१ मध्ये कोलकता येथे ’भारतीय सांख्यिकी संस्थेची’ स्थापना केली.भारताच्या दुसऱ्या पंचवार्षिक योजनेचा (१९५६-१९६१) आराखडा त्यांनीच तयार केला होता, ज्याला ’महालनोबिस प्रारूप’ म्हणून ओळखले जाते. निर्णय घेण्यासाठी डेटा किंवा आकडेवारी किती महत्त्वाची आहे, हे या दिवशी विविध कार्यक्रमांद्वारे पटवून दिले जाते. देशाचा विकास, दारिद्र्य निर्मूलन, कृषी आणि उद्योग क्षेत्रातील योजनांची आखणी अचूक आकडेवारीवर अवलंबून असते.

प्रसंत चंद्र महालनोबीस यांच्या सन्मानार्थ भारतात २९ जून रोजी संख्याशास्त्र दिन साजरा केला जातो. प्रशांत चंद्र महालनोबिस हे भारतीय संख्याशास्त्रज्ञ होते. त्यांनी भारताचा दुसऱ्या पंचवार्षिक योजनेत (१९५६-६१) उद्योगीकरणाची रचना तयार केली, ज्याला ’महालनोबीस प्रारूप’ असे म्हणतात. महालनोबीस यांनी दोन सामर्थी संचाची तुलनात्मक गणने करण्यासाठी मापन तयार केले, ज्यास ’महालनोबीस अंतर गणना’ म्हणून ओळखले जाते. तसेच त्यांनी वेगवेगळ्या गटातील लोकांच्या सामाजिक व आर्थिक परिस्थितीची तुलना करण्यासाठी ’भाजक आलेखी विश्लेषण’ ही संख्याशास्त्रीय पद्धत तयार केली. आर्थिक नियोजन व संख्याशास्त्रीय विकास या क्षेत्रातील त्यांच्या उल्लेखनीय योगदानाची दखल घेऊन भारत सरकारने २९ जून हा त्यांचा जन्मदिन ’संख्याशास्त्र दिन’ म्हणून घोषित केला. राष्ट्रीय पातळीवर दरवर्षी हा दिवस ’संख्याशास्त्र दिन’ म्हणून विशेष दिन साजरा केला जातो.

राष्ट्रीय सांख्यिकी दिनाचा पहिला सोहळा २००७ साली पार पडला आणि तेव्हापासून तो एक वार्षिक कार्यक्रम बनला आहे. राष्ट्रीय विकासात अधिकृत सांख्यिकीचे महत्त्व अधोरेखित करण्यासाठी विविध परिषदा, चर्चा आणि संघर्ष आयोजित केल्या जातात. दैनंदिन जीवनात सांख्यिकीच्या उपयोगाला प्रोत्साहन देणे आणि धोरण निर्मिती व अंमलबजावणीमध्ये सांख्यिकी कशी मदत करते याबद्दल जनतेला माहिती

आज राष्ट्रीय सांख्यिकी दिन

प्रशांत चंद्र महालनोबिस - एक संक्षिप्त विहंगमवलोकन

२९ जून १८९३ रोजी कलकत्त्यातील एका सधन, विद्वान बंगाली कुटुंबात जन्मलेल्या महालनोबिस यांनी पदवीसाठी भौतिकशास्त्राचा अभ्यास केला. तो पुढील शिक्षणासाठी लंडनला गेला, त्याने भौतिकशास्त्रातील ट्रायपोस पूर्ण केले आणि मानववंशशास्त्र व हवामानशास्त्रातील आह्वानांना सामोरे जाण्यासाठी सांख्यिकीची परिणामकारकता शोधून काढली. त्यांच्या प्रमुख योगदानांमध्ये प्रेसिडेन्सी कॉलेजमधील सांख्यिकी प्रयोगशाळेची स्थापना, कलकत्त्यातील भारतीय सांख्यिकी संस्थेची स्थापना आणि लोकसंख्येची तुलना व गटवारी करण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या महालनोबिस अंतराच्या बहुचर्चीत मापनाचा विकास यांचा समावेश आहे. मोठ्या प्रमाणावरील नमुना सर्वेक्षणांच्या क्षेत्रातही त्यांनी महत्त्वपूर्ण योगदान दिले. त्यांच्या कार्यासाठी त्यांना अनेक पुरस्कार आणि पारितोषिके मिळाली, ज्यामध्ये ऑक्सफर्ड विद्यापीठाकडून वेल्डन मेमोरियल पुरस्कार, यूएसएसआरच्या विज्ञान अकादमीचे परदेशी सदस्यत्व, श्रीनिवास रामानुजन सुवर्णपदक, दुर्गाप्रसाद खैतान सुवर्णपदक आणि पद्मविभूषण यांचा समावेश आहे. अग्रणी भारतीय सांख्यिकीशास्त्रज्ञ प्रशांत चंद्र महालनोबिस यांचे २८ जून १९७२ रोजी कलकता येथे वयाच्या ७८ व्या वर्षी निधन झाले.

देणे. सांख्यिकी आणि आर्थिक नियोजन क्षेत्रातील प्रा.पी.सी. महालनोबिस यांच्या अमूल्य योगदानाचा गौरव करण्यासाठी सामाजिक-आर्थिक नियोजनात सांख्यिकीच्या भूमिकेबद्दल जनतेमध्ये, विशेषतः तरुणांमध्ये, जागरूकता निर्माण करणे. सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालय सर्व अहवाल, कार्यक्रम, अंमलबजावणी आणि देखरेख यांचे व्यवस्थापन करते.

प्रतिनिधी २९ जून

नेर : शहरात झालेल्या पहिल्याच मुसळधार पावसाने वळीसाबनगर आणि शहादानगर परिसरातील नागरिकांच्या अडकणीत मोठी भर पडली. या परिसरात पावसाच्या पाण्याचा योग्य निचरा होण्यासाठी

पहिलाच पाऊस अन् नेरमध्ये घरात नाले

नाल्यांची व्यवस्था नसल्याने नाल्याचे आणि सांडपाण्याचे पाणी थेट घरांमध्ये शिरले. यामुळे १० ते १२ घरांचे नुकसान झाले आहे. मुसळधार पावसामुळे सर्वाधिक फटका रवी पवार यांच्या घराला बसला. त्यांच्या घरातील धान्य, जीवनावश्यक वस्तू, कपडे, फर्निचर तसेच अन्य साहित्य भिजून नुकसान झाले. अब्दुर खान, इलियास पठाण, शेख फारूक, अब्दुल शोहेब, फिरोज शहा, शेख अमीर आणि जुनेद खान यांच्या

घरातही पावसाचे व नाल्याचे पाणी शिरल्याने मोठे नुकसान झाल्याची माहिती मिळाली.

मागील २० वर्षांपासून या परिसरात नाल्यांची व पक्क्या रस्त्यांची सुविधा उपलब्ध नाही. प्रत्येक पावसाळ्यात हीच परिस्थिती निर्माण होते. राष्ट्रीय मुस्लीम मोर्चाचे जिल्हाध्यक्ष राजा शेख, तालुका अध्यक्ष शारीक शेख यांनी घटनास्थळी भेट देऊन नागरिकांच्या समस्या जाणून घेतल्या.

कारमधून अवैध विदेशी दारूची तस्करी : दोघे जेरबंद

प्रतिनिधी २९ जून

यवतमाळ : पांढरकवडा पोलिसांनी गुप्त माहितीच्या आधारे कारवाई करत अवैध विदेशी दारूची वाहतूक करणाऱ्या दोघांना ताब्यात घेतले असून, त्यांच्याकडून १ लाख ८ हजार २५० रुपयांचा मुद्देमाल जप्त करण्यात आला आहे.

पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, रविवारी (दि. २८) दोन व्यक्ती सिल्ह्वर रंगाच्या मास्तू सुझुकी अल्टो कारमधून पांढरकवडाहून अली गावाकडे विक्रीसाठी विदेशी दारू घेऊन जात असल्याची खात्रीलायक माहिती मिळाली होती. त्यानुसार पोलीस निरीक्षक एल. डी. तावरे यांच्या मार्गदर्शनाखाली पथकाने पाटणबोरी येथील राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक ४४ वरील आरटीओ तपासणी नाक्यावर सापळा रचला. यावेळी अजय देवराव तुमाने (वय २९, रा. घुबळी, ता. केळापूर)

किमतीचे वाहनही जप्त करण्यात आले.

या प्रकरणी दोन्ही आरोपींविरुद्ध महाराष्ट्र दारूबंदी कायद्याच्या कलम ६५ (अ) व (ई) अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

ही कारवाई पोलीस अधीक्षक कुमार चिंता, अपर पोलीस अधीक्षक अशोक थोरात आणि उपविभागीय पोलीस अधिकारी रॉबिन बन्सल यांच्या मार्गदर्शनाखाली पोलीस निरीक्षक एल. डी. तावरे, पोलीस उपनिरीक्षक नितिन सुशीर तसेच पांढरकवडा पोलिसांच्या पथकाने केली.

अतिक्रमण हटेपर्यंत उपोषण सुरुच

सार्वजनिक बांधकाम अधिकाऱ्यांना उपोषण मंडपातून परतावे लागले

प्रतिनिधी २९ जून

उमरखेड : शहरातील छत्रपती शिवाजी महाराज चौकातील स्मारकाच्या अनावरणस अडथळा ठरत असल्याचा आरोप असलेल्या भारत पेट्रोल पंपावरील कथित अतिक्रमण हटवून स्मारकाचे तातडीने सन्मानपूर्वक अनावरण करण्यात यावे, या मागणीसाठी जिजाऊ ब्रिगेडच्या सरोजिनी देशमुख यांचे आमरण उपोषण चौथ्या दिवशीही सुरुच राहिले. प्रशासनाच्या विनंतींनंतरही त्यांनी उपोषण मागे घेण्यास नकार देत, 'अतिक्रमण हटल्याशिवाय माघार नाही', अशी ठाम भूमिका घेतली.

रविवारी सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे कार्यकारी अभियंता महेश माधुरकर यांनी कर्मचाऱ्यांसह उपोषणस्थळी भेट देऊन सरोजिनी देशमुख यांची भेट घेतली.

यावेळी माजी आमदार किसनराव वानखेडे उपस्थित होते. संबंधित पेट्रोल व डिझेलच्या भूमिगत टांक्या स्फोटक पदार्थांच्या श्रेणीत येत असल्याने त्या हटविण्यासाठी संबंधित विभागांची परवानगी आणि आवश्यक प्रक्रिया पूर्ण करण्यासाठी आठ दिवसांचा अवधी द्यावा, अशी विनंती अधिकाऱ्यांनी केली.

मात्र, सरोजिनी देशमुख यांनी ही मागणी फेटाळून लावत, जोपर्यंत कथित अतिक्रमण हटविले जात नाही आणि स्मारकाच्या अनावरणाबाबत ठोस निर्णय होत नाही, तोपर्यंत आमरण उपोषण सुरुच राहील, असे स्पष्ट केले.

छत्रपती शिवाजी महाराज स्मारकाच्या अनावरणाचा प्रश्न अनेक

प्रशासनाचे लेखी आश्वासन; उपोषण मागे घेण्याचे आवाहन

■ छत्रपती शिवाजी महाराज पुतळा परिसरातील कथित अतिक्रमणाबाबत संबंधित विभागांशी आवश्यक पत्रव्यवहार करण्यात आला असून, पुढील एका आठवड्यात संयुक्त पाहणी, मोजणी व हद्द कायम करण्याची कार्यवाही केली जाईल, असे सार्वजनिक बांधकाम विभागाने सरोजिनी देशमुख यांना दिलेल्या लेखी पत्रात नमूद केले आहे. यासाठी उपअधीक्षक, भूमी अभिलेख उमरखेड, भारत पेट्रोलियम कॉर्पोरेशन लिमिटेडचे अधिकारी आल्याचे पत्रात म्हटले आहे. या प्रक्रियेस सहकार्य करून आमरण उपोषण मागे घ्यावे, असे आवाहन प्रशासनाने केले असून, संबंधित पत्रव्यवहाराच्या प्रतीही देण्यात आल्या आहेत.

वर्षांपासून प्रलंबित असून, कथित अतिक्रमण हटविण्यासाठी शिवप्रेमींनी यापूर्वी अनेक आंदोलने, निवेदने व पाठपुरावा केला आहे. मात्र, अद्याप कोणतीही ठोस कारवाई न झाल्याने अखेर आमरण उपोषणाचा मार्ग स्वीकारण्यात आल्याचे आंदोलनकर्त्यांनी सांगितले.

भूमिक्बाबत नागरिकांमध्येही नाजची व्यक्त होत असून, कथित अतिक्रमणावरील कारवाईस विलंब का होत आहे, याचे स्पष्टीकरण देण्याची मागणी होत आहे. स्मारकासारख्या अस्मितेच्या विषयावर प्रशासनाने अधिक गांभीर्याने लक्ष द्यावे, अशी अपेक्षा नागरिकांनी व्यक्त केली आहे.

मदन येरावार, डॉ.श्रीधर देशपांडे, प्रा.डॉ.विवेक विश्वरूपे विदर्भ साहित्य संघ, यवतमाळच्या मार्गदर्शकपदी

प्रतिनिधी २९ जून

यवतमाळ : विदर्भ साहित्य संघाच्या यवतमाळ शाखेच्या नुकत्याच झालेल्या कार्यकारिणीच्या सभेत येथील माजी मंत्री मदन येरावार, साहित्य समेलनाच्या आयोजनात स्वागतार्थ्यक्ष म्हणून जबाबदारी पार पाडली होती.

डॉ. श्रीधर देशपांडे यांनीही अनेक सामाजिक उपक्रमांमध्ये सक्रिय सहभाग घेतला आहे. तसेच इंग्रजी-मराठी तौलनिक साहित्याचे

नियुक्ती करण्यात आली.

माजी मंत्री मदन येरावार यांनी यवतमाळच्या अखिल भारतीय मराठी साहित्य समेलनाच्या आयोजनात स्वागतार्थ्यक्ष म्हणून जबाबदारी पार पाडली होती.

डॉ. श्रीधर देशपांडे यांनीही अनेक सामाजिक उपक्रमांमध्ये सक्रिय सहभाग घेतला आहे. तसेच इंग्रजी-मराठी तौलनिक साहित्याचे

अभ्यासक प्रा. डॉ. विश्वरूपे यांनी दहा वर्षे विदर्भ साहित्य संघाच्या यवतमाळ शाखेचे सचिव म्हणून काम पाहिले. तसेच यवतमाळमधील साहित्यिक, सामाजिक आणि शैक्षणिक क्षेत्रात तिर्पाचेही लक्षणीय कार्य आहे. त्यांच्या साहित्य व संघटनात्मक क्षेत्रातील अनुभवाचा कार्यकारी मंडळाला उपयोग होणार आहे.

केंद्रीय कार्यकारिणीचे सदस्य व

पदाधिकारी विवेक कवठेकर व डॉ. देवेंद्र पुनसे तसेच शाखाध्यक्ष डॉ. सतपाल सोबळे, उपाध्यक्ष अँड जीवन पाटील, नितिन पखारे, सचिव प्रा. डॉ. ताराचंद कंठाळे, सहसचिव धनंजय पांडे, विद्या खडसे, कोषाध्यक्ष प्रा. अतुलकुमार सारडे, अरिन्द पंडे, डॉ. ललितो घोडे, प्रा. विनोद भगत, मोरेश्वर पुंडशास्त्री यांनी त्यांच्या नियुक्तीबद्दल आनंद व्यक्त केला.

जीव धोक्यात घालून नागरिकांची नदीपात्रातून ये-जा

प्रतिनिधी २९ जून

यवतमाळ : बाभुळगाव तालुक्यातील आसेगाव देवी परिसरात मुसळधार पाऊस पडला. यामुळे पिंपळगाव ते आसेगाव देवी या मार्गावरील पुलावरून पाण्याचा वेगाने प्रवाह सुरू झाल्याने वाहतूक काही काळासाठी ठप्प झाली. पुलाची उंची कमी असल्याने पाणी थेट पुलावरून वाहू लागले. तसेच पुलाखाली झाडांच्या फांद्या व इतर कचरा अडकल्याने

मुसळधार पावसामुळे पिंपळगाव-आसेगाव देवी मार्ग बंद

पाण्याचा निचरा मंदावून परिस्थिती अधिक गंभीर झाली. दरम्यान, काही नागरिकांनी जीवाची पर्वा न करता

पुलावरून वाहणाऱ्या पाण्यातून मार्ग काढण्याचा प्रयत्न केला. त्यामुळे मोठा अपघात होण्याची शक्यता निर्माण

झाली होती. घटनास्थळी नागरिकांनी गर्दी केली होती.

स्थानिक नागरिकांनी पुलाखाली अडकलेला कचरा तातडीने हटविण्याची तसेच भविष्यात अशा घटना टाळण्यासाठी पुलाची उंची वाढविण्याची मागणी प्रशासनाकडे केली आहे. प्रशासनाने नागरिकांना पाण्याचा प्रवाह सुरू असताना पुलावरून जाण्याचा प्रयत्न करू नये, असे आवाहन करण्यात आले आहे.

पल्स पोलिओ : जिल्ह्यात ९०.२४ टक्के बालकांचे लसीकरण

प्रतिनिधी २९ जून

यवतमाळ : राष्ट्रीय पल्स पोलिओ लसीकरण मोहिमेअंतर्गत जिल्ह्यात रविवारी २ लाख ७ हजार ३९१ बालकांना पोलिओ प्रतिबंधक लसीचे दोन थेंबे पाजण्यात आले. हे प्रमाण अपेक्षित लाभाध्यांच्या ९०.२४ टक्के इतके आहे.

मोहिमेचे जिल्हास्तरीय उद्घाटन उपकेंद्र लासिना, प्राथमिक आरोग्य केंद्र सावरगड येथे जिल्हा आरोग्य अधिकारी डॉ. सुभाष ढोले व जिल्हा शास्य चिकित्सक डॉ. मुखदेव राठोड यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी पाच वर्षाखालील बालकांना पोलिओ प्रतिबंधक लसीचे दोन थेंबे पाजून मोहिमेचा प्रारंभ करण्यात आला.

पालकांनी प्रत्येक पात्र बालकाला पोलिओ लसीचे दोन थेंबे देऊन

पोलिओमुक्त समाज घडविण्यासाठी सहकार्य करावे, असे आवाहन यावेळी करण्यात आले. कार्यक्रमाला माता-बाल संगोपन अधिकारी डॉ. प्रशांत घोडाम, अतिरिक्त जिल्हा आरोग्य अधिकारी डॉ. क्रांतिकुमार नावंदीकर, सरपंच ज्योती दुधे, वैद्यकीय अधिकारी डॉ. मंगल पवार, जिल्हा साथरोग अधिकारी डॉ. स्मिता पेठकर, जिल्हा कार्यक्रम व्यवस्थापक डॉ. प्रीती दुधे यांच्यासह आरोग्य विभागाचे अधिकारी, कर्मचारी, आशा

स्वयंसेविका, अंगणवाडी सेविका व ग्रामस्थ उपस्थित होते.

जिल्ह्यातील २ लाख २९ हजार ८३२ अपेक्षित लाभाध्यांसाठी २ हजार ७१४ लसीकरण बूथ, १६५ ट्रान्झिट पथके, ११३ मोबाईल पथके आणि ५७७ पर्यवेक्षक नियुक्त करण्यात आले होते. उर्वरित बालकांना ग्रामीण भागात तीन दिवस, तर शहरी भागात पाच दिवस कार्यवाही जाऊन पोलिओ लसीचा डोस देण्यात येणार असल्याची माहिती आरोग्य विभागाने दिली.

नाजिया इलाही खान यांच्यावर कारवाई करा

भाजप अल्पसंख्याक मोर्चाचे उमरखेड पोलिसांना निवेदन

प्रतिनिधी २९ जून

उमरखेड : प्रेषित हजरत मोहम्मद (स.) तसेच त्यांच्या कुटुंबीयांविषयी कथित आक्षेपार्ह वक्तव्य केल्याचा आरोप असलेल्या नाजिया इलाही खान यांच्याविरोधात गुन्हा दाखल करून कोठार कारवाई करावी, या मागणीचे निवेदन भाजप अल्पसंख्याक मोर्चाच्या वतीने उमरखेड पोलीस ठाण्यात देण्यात आले.

भाजप अल्पसंख्याक मोर्चाचे राष्ट्रीय अध्यक्ष हजी जमाल सिद्दीकी यांनी नागपूर येथे व्यक्त केलेल्या भूमिकेच्या अनुषंगाने जिल्हा उपाध्यक्ष रहमत जागीरदार यांच्या नेतृत्वाखाली हे निवेदन सादर करण्यात आले. यावेळी जिल्हाध्यक्ष अतीक मौलाना तसेच महिला मोर्चाच्या जिल्हा उपाध्यक्षा अंजुम परवीन

यांनी मार्गदर्शन केले. निवेदनात नाजिया इलाही खान यांच्या कथित वक्तव्यांमुळे मुस्लिम समाजाच्या धार्मिक भावना दुखावल्या गेल्याचा आरोप करण्यात आला आहे. प्रेषित हजरत मोहम्मद (स.) यांच्याविषयी समाजात मोठी श्रद्धा असून, त्यांच्याबाबत कोणतेही आक्षेपार्ह वक्तव्य सहन केले जाणार नसल्याचे निवेदनात नमूद करण्यात आले आहे. या प्रकरणात संबंधितांविरुद्ध तातडीने गुन्हा दाखल करून कोठार कायदेशीर कारवाई करावी, अशी मागणी भाजप अल्पसंख्याक मोर्चाच्या वतीने करण्यात आली.

यावेळी सय्यद मुसा, सादिक टेकदार, इम्राईल बाबा, जावेद खान, अताउल्लाह खान, इम्रान खान, नासिर शेख, हमीद खान, सय्यद वसोम, अशरफून खतौब, सय्यद राजिक, रशेद रहीम यांच्यासह पदाधिकारी व कार्यकर्ते उपस्थित होते.

SIR प्रक्रियेबाबत जनजागृतीसाठी संविधान जागर अभियान मैदानात

प्रतिनिधी २९ जून

यवतमाळ : विशेष मतदार पुनरीक्षण (SIR) प्रक्रियेबाबत नागरिकांमध्ये जनजागृती करण्यासाठी संविधान जागर अभियान व सामाजिक संस्थांच्या वतीने पत्रकार परिषद घेण्यात आली. यावेळी ३० जूनपासून महाराष्ट्रासह १६ राज्यांमध्ये सुरू होणाऱ्या SIR प्रक्रियेत नागरिकांना सहकार्य करण्याची भूमिका जाहीर करण्यात आली.

पत्रकार परिषदेत सांगण्यात आले की, मतदानाचा अधिकार हा भारतीय लोकशाहीचा मूलभूत आधार असून, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रयत्नांमुळे सर्व ग्रांठ नागरिकांना समान मतदानाचा अधिकार प्राप्त झाला आहे. त्यामुळे मतदार यादी अचूक व अद्ययावत राहण्यासाठी निवडणूक

आयोगाच्या SIR प्रक्रियेला सहकार्य करणे आवश्यक असल्याचे मत व्यक्त करण्यात आले.

संविधान जागर अभियानाच्या वतीने नागरिकांना SIR प्रक्रियेची माहिती देणे, बूथस्तरीय अधिकाऱ्यांना सहकार्य करणे, ज्येष्ठ व अशिक्षित नागरिकांना मदत करणे, हेल्पडेस्क उघाणे आणि ग्रामसभांमधून जनजागृती करणे असे विविध उपक्रम राबविण्यात येणार असल्याची माहिती देण्यात आली. २६ जून रोजी झालेल्या बैठकीत सामाजिक कार्यकर्ते व इच्छुक

नागरिकांसाठी SIR प्रक्रियेवर प्रशिक्षण सत्र आयोजित करण्याचाही निर्णय घेण्यात आल्याचे सांगण्यात आले. नागरिकांनी स्वतः SIR प्रक्रियेची माहिती घेऊन आपल्या परिसरात जनजागृती मोहीम राबवावी, असे आवाहन यावेळी करण्यात आले.

पत्रकार परिषदेला प्रा. घनश्याम दर्णे, निश्चय, अँड, जयसिंग चव्हाण गायकवाड, अँड. सोमा तेल्गे, शोभाभाई पारधी, शशीकांत खडसे, दत्तभाऊ पारधी, डॉ. दिलीप पारधी व उदय सरतावे उपस्थित होते.

यवतमाळच्या दृष्टिहीनांची 'दिव्यांग पायी वारी' पंढरपूरकडे प्रस्थान करण्यासाठी सज्ज!

प्रतिनिधी २९ जून

यवतमाळ : 'माऊली... माऊली...' हा गजर दरवर्षी आषाढीला अवघ्या महाराष्ट्राला कवेत घेतो. डोळ्यांत विदुरायाच्या दर्शनाची आस घेऊन लाखो वारकरी पंढरीची वाट चालतात. पण, ज्यांच्या नशिवात हे जग पाहण्याचे सुख नाही, ज्यांच्या डोळ्यांसमोर फक्त अंधार आहे, ते जेव्हा पंढरीची वाट धरतात, तेव्हा ही वारी भक्ती, जिद्द आणि आत्मविश्वासाचा एक अभूतपूर्व सोहळा ठरते.

महाराष्ट्राच्या इतिहासात यवतमाळकरांनी कोरलेला दिव्यांग वारीचा हा सुवर्ण क्षण पुन्हा एकदा अनुभवता येणार आहे. सेवा समर्पण प्रतिष्ठान ट्रस्ट, यवतमाळ अंतर्गत दिव्यांग सेवा समिती द्वारे 'संत सूरदास महाराज दिव्यांग (अंध) पायी वारी २०२६' चे यंदा ४ जुलै

ज्यांना चालताना काठीचा आधार घ्यावा लागतो, ते दिव्यांग बांधव आणि भगिनी यवतमाळ ते पंढरपूर असा तब्बल ५२९ किलोमीटरच्या टप्पा पायी पार करणार आहेत. वाटेत २२ गावांचे थांबे घेत, भेगाळनाऱ्या पायांची तमा न बाळगता, केवळ आणि केवळ विद्वल नामाच्या गजर करत ही पाऊले पुढे पडणार आहेत. शनिवार, ४ जुलै रोजी सकाळी ७:३० वाजता यवतमाळ येथील सरोज टॅक्निकल जवळील रुक्मिणी पांडुरंग संस्थान येथून या वारीचे भक्तिमय वातावरणात प्रस्थान होणार आहे.

४ जुलै रोजी यवतमाळवरून निघणारा हा दिंडी सोहळा रोज नवनवीन गावा पार करत २५

जुलैला विदुरायाच्या दारी पोहोचेल. वारीचा २२ गावात मुक्काम राहणार आहे. हिवरी, आणी, दिप्रस, पुसद, शेंबाळपिंपरी, कळमनुरी, हिंगोली, औंढा नागनाथ, हट्टा, परभणी, पोकर्णा, गंगाखेड, परळी वैजनाथ, आंबेजोगाई, पावनधाम, कळंब, येरमाळा, बार्शी, कुर्डुवाड, शेटफळ, रोपडे असा प्रवास करत ही दिंडी २५ जुलै रोजी पंढरपूर येथे हीं दखल होऊन विद्वल दर्शन दर्शन घेणार आहे. या अंध माऊलींच्या प्रवासाची, त्यांच्या राहण्याची आणि खाण्यापिण्याची सोय महाराष्ट्रातील संवेदनशील अवदात्यांनी आणि यजमानांनी आनंदाने उचलली आहे. प्रत्येक दिवशी वेगवेगळ्या गावातील दानशूर व्यक्ती आणि संस्था या दिव्यांग वारकऱ्यांच्या सेवेसाठी सज्ज आहेत. हे

सन २०२४ मध्ये दिव्यांगांनी पहिली पायी वारी काढून महाराष्ट्राच्या इतिहासात यवतमाळचे नाव सुवर्णअक्षरांनी कोरले होते. तोच

वारसा पुढे चालवत सेवा समर्पण ट्रस्टचे अध्यक्ष आणि वारी संयोजक प्रशांत विश्वनाथराव बगनीनवार आणि प्राची प्रशांत बगनीनवार यांच्यासह संस्थेचे उपाध्यक्ष सुरेश राठी, डॉ. आलोक गुप्ता, सचिव अनंत कौलशिकर, कोषाध्यक्ष दीपक बागडी आणि दिव्यांग सेवा प्रकल्पाची संपूर्ण टीम या सोहळ्याच्या नियोजनात अहोरात्र झटत आहे. अंध मुलांचा कर्णधार प्रचल तुमसेरे आणि अंध मुलींची कर्णधार सोनम ठाकरे यांच्या खांद्यावर वारीच्या नेतृत्वाची जबाबदारी आहे.

दिव्यांग माऊलींना निरोप देण्यासाठी आणि त्यांचे आशीर्वाद घेण्यासाठी यवतमाळकरांनी ४ जुलैला सकाळी रुक्मिणी पांडुरंग संस्थान येथे मोठ्या संख्येने उपस्थित राहावे, असे आवाहन आयोजकांतर्फे करण्यात आले आहे.

डोंगरखर्डी-किनवट रस्त्याचे काम रखडले

प्रतिनिधी २९ जून

कळंब : तालुक्यातील डोंगरखर्डी ते किनवट या महत्वाच्या मार्गाचे काम गेल्या सहा महिन्यांपासून रखडल्याने नागरिकांना मोठ्या गैरसोयीचा सामना करावा लागत आहे. ठेकेदाराच्या हलगर्जीपणामुळे आणि जिल्हा परिषद बांधकाम विभागाच्या दुर्लक्षामुळे संतप्त व्यक्त केला जात आहे.

प्रधानमंत्री ग्राम सडक योजनेअंतर्गत या मार्गाचे सिमेंट रस्त्यात रूपांतर करण्यात येत

असून, रस्त्याची रुंदी तीन मीटरवरून वाढविण्यासाठी दोन्ही बाजूंना सुमारे ५० सेंटीमीटर गिऱ्हा टाकण्यात येत असल्याची माहिती सृष्टीने दिली.

मात्र, काम सुरू झाल्यानंतर ठेकेदाराने रस्त्याच्या कडेला तीन फूट खोल खोदकाम करून माती तशीच टाकून ठेवल्याने वाहतुकीस अडथळा निर्माण झाला आहे.

सध्या पावसाळ्यामुळे या मार्गावर दोन वाहने एकावेळी जाऊ शकत नसल्याने अपघाताचा धोका वाढला आहे.

४० ते ५० गावांचा संपर्क विस्कळीत

■ डोंगरखर्डी-किनवट मार्गावरील बससेवा बंद झाल्यामुळे परिसरातील सुमारे ४० ते ५० गावांतील नागरिकांचा दैनंदिन प्रवास विस्कळीत झाला आहे. विद्यार्थी, शेतकरी आणि व्यावसायिकांना पर्यायी वाहतुकीसाठी अतिरिक्त खर्च करावा लागत असून, प्रशासनाने तातडीने लक्ष घालण्याची मागणी होत आहे.

कारभारामुळे नागरिकांचे हाल होत असताना संबंधित बांधकाम विभागाकडून कोणतीही ठोस कारवाई होत नसल्याची भावना नागरिकांमध्ये आहे. रस्त्याचे काम तातडीने पूर्ण करून संबंधित ठेकेदारावर कारवाई करावी, अशी मागणी परिसरातील नागरिकांकडून करण्यात येत आहे.